

N:o 11.

Af herr **A. V. Ljungman**, om åtgärder för befrämjande af fisket vid rikets östra kust och i sötvattnen.

Under särskildt de senast förflutna femton åren har hos dem, hvilka i vårt land egna sig åt fiskerinäringens utöfning, funnits en ganska allmän önskan efter en ändamålsenligare och kraftigare omvårdnad om denna näring från det allmännas sida, än den som hittills faktiskt kommit densamma till del. Denna önskan har äfven framförts till och behjertats af Riksdagen, som aflåtit skrivelser till Kongl. Maj:t med anhållan om nödiga åtgärders vidtagande åren 1878, 1890 och 1892 samt höjt reservationsanslaget till »fiskerinäringens understöd» år 1889 från 17,600 kronor till 42,000 kronor, eller med 24,400 kronor, samtidigt med att aflöningen åt fiskeriintendenten öfverfördes från nämnda anslag till anslagstiteln »landtbruksstyrelsen».

Den administration för rikets sötvattens- och östersjöfiskeriet, som sistnämnda år anordnades vid inrättandet af landtbruksstyrelsen, är emellertid »så ytterst otillfredsställande och principvidrig till sin organisation att det icke ligger inom möjlighetens område att ens tänka ut något i den vägen sämre. Den är naturligen ock i det närmaste enastående i sitt slag och så fullständigt stridande mot allt hvad eljes anses oundgängligt för en god administration i allmänhet och en dugande administration af näringslivet i all synnerhet, som någonsin en offentlig institution i ett konstitutionellt land kan vara det. En tillfredsställande så kallad administration af näringslivet anses nemligen numera allestädes så enstämmigt böra ske genom, i väsentlig mån åtminstone, på *sjelfstyrelsegrundsatsen* hvilande inrättningar, att det är rent af förvånande, att man, på sätt som skett, kunnat få fram något dylikt som den under landtbruksstyrelsen hörande fiskeradministrationen. I spetsen för denna står nem-

ligen såsom allenastyrande »chef» fiskeriinspektören, hvilken, tvärt emot hvad eljes inom corpser och stater är fallet, icke är förtroendeembetsman utan oafsättlig, under det att hans underordnade fiskeriassistenter deremot äro afsättliga förtroendetjenstemän. »*En-persons-systemet*», ehuru allmänt förkastadt i fråga om näringarnas så kallade administration, är sålunda här genomfördt i den mest afskräckande form.»

Fiskeriinspektören i landtbruksstyrelsen eger vidare att, sjelf eller genom någon af sina underordnade assistenter, taga initiativ till särskilda fiskestadgars stiftande, afgifver utlåtanden till länsstyrelserna öfver förslag till dylika stadgar, innan de må af länsstyrelserna fastställas, samt bereder, föredrager och, i händelse af förfall för öfverdirektören, till och med afgör till landtbruksstyrelsen hänvisade fiskerimål, hvarförutom han såsom föredragande för fiskeriärenden inom samma styrelse till följd af sakens natur tydligen blifver den vid dessa ärendens afgörande i regeln bestämmande. Samma embetsman får sålunda i flera instanser handlägga samma ärende, hvilket ju allmänt anses vara »stridande mot andan i vår lagstiftning», ett förhållande som vinner ökad betydelse, då man ihågkommer, att lagstiftningen för sötvattens- och östersjöfiskena är i öfvervägande grad »prohibitiv» och att åtgärderna för samma fiskens upphjelpande hittills hufvudsakligast gått ut på att reglera och inskränka fiskets utöfning genom *förbud*. Detta är emellertid en form för den offentliga verksamheten till fiskerinäringens främjande, hvars anlåtande kräfver den allra största omsorgsfullhet och grannlagenhet, på det att ingens laga rätt må trädas för nära och ingen inskränkning ske uti näringsutöfningen, som icke af vården om enskildes fiskerättighet eller näringens bästa oundgängligen påkallas. Iakttages ej detta, och erbjuder ej den befintliga fiskeriadministrationen största möjliga garantier mot misstag och missbruk vid användningen af förbud såsom medel till fiskets upphjelpande, då kunna rättskränkningar svårligen undvikas och då blifva de fiskeberättigade lätt utsatta för ett förderfligt godtycke, gent emot hvilket de i verkligheten stå nästan rättslöse. Dylika garantier stå dock, såsom äfven under de senare åren upprepade gånger af mig offentligen framhållits, icke att vinna, då fiskeriadministrationen för mycket centraliserats i *en* enda persons händer, utan måste eftersträfvast genom en klok *decentralisation* och *lokalisering* af samma administration.

Den under landtbruksstyrelsen förlagda fiskeriadministrationen motsvarar, till följd af felaktig anordning, icke de anspråk, fiskeriidkarne med rätta ega ställa på densamma, och den förmår af samma skäl icke heller att tillhandagå Kongl. Maj:t vare sig med tillfredsställande ut-

redningar af för utlåtandes afgifvande emottagna mål eller med de för fiskerinäringens främjande oumbärliga förslagen till nödiga åtgärders vidtagande, hvarför den ock bör snarast möjligt ersättas med en mer tidsenligt organiserad institution.

Då nu medel för åvägabringandet af en förbättrad offentlig omvårdnad om fiskerinäringen år 1889 af Riksdagen beviljats, och då hafsfisket vid rikets vestkust, hvars administration, till följd af sin från sötvattens- och de egentliga östersjöfiskena så uppenbarligt afvikande samt med sjöfart, handel och industri mera öfverensstämmande beskaffenhet, helt riktigt förlagts under kommerskollegium, föranledt till och för närvarande, på grund af ansökningar hos Kongl. Maj:t från Göteborgs och Bohus läns landsting samt enskilde personer, är föremål för utredning med syfte att erhålla ett tillfredsställande förslag till en möjligast god anordning af dess administration; så synes tidpunkten vara särskildt läglig för att Kongl. Maj:t samtidigt äfven företager frågan om anordnandet af en tidsenlig administration för fiskena vid rikets östra kust och i sötvattnen till behandling.

Redan innan en sådan utredning medhunnits bör dock, såsom en i alla händelser nödig åtgärd, enligt såväl den 1881 tillförordnade fiskerikomiténs förslag, som det 1886 deröfver af nuvarande fiskeriinspektören i landtbruksstyrelsen afgifna yttrandet, ännu en fiskeritjensteman med samma benämning, ställning och aflöning som fiskeriinspektören i landtbruksstyrelsen anställas å ordinarie stat för att öfvertaga ena hälften af den nämnde fiskeriinspektör åliggande verksamheten.

På grund af hvad sålunda anförts och med hänvisning till de offentliga handlingar rörande fiskerinäringens administration, jag af trycket utgifvit, får jag härmed hemställa,

det måtte Riksdagen, *dels* i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om vidtagande af nödiga åtgärder för åstadkommandet af en mer tillfredsställande administration af fiskena vid rikets östra kust och i sötvattnen, *dels* ock å ordinarie stat uppföra ett anslag af 4,500 kronor till aflöning åt ännu en under landtbruksstyrelsen hörande fiskeriinspektör.

Stockholm den 16 januari 1893.

Axel Vilh. Ljungman.